

V mesiacoch apríl a máj 2017 vykonali inšpektori Slovenskej obchodnej inšpekcie vo veľkoobchodnej a maloobchodnej sieti kontrolu dodržiavania povinností pri označovaní farieb, lakov a výrobkov s obsahom organických rozpúšťadiel na povrchovú úpravu vozidiel, objektov a ich častí, ustanovených zákonom č. 137/2010 Z.z. o ovzduší (ďalej len „zákon o ovzduší“) a vyhláškou MŽP SR č. 127/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam regulovaných výrobkov, označovanie ich obalov a požiadavky na obmedzenie emisií prchavých organických zlúčenín pri používaní organických rozpúšťadiel v regulovaných výrobkoch (ďalej len „vyhláška č. 127/2011 Z. z.“).

Obsah prchavých organických zlúčenín (ďalej len „VOC“) vo farbách, lakoch a vo výrobkoch s obsahom organických rozpúšťadiel na povrchovú úpravu vozidiel, objektov a ich častí (ďalej len „regulované výrobky“) spôsobuje značné emisie VOC do ovzdušia, ktoré prispievajú k tvorbe fotochemických oxidantov v hraničnej sfére troposféry. Vysoká úroveň ochrany životného prostredia vyžadovala stanovenie a dodržiavanie hodnôt limitov pre obsah VOC v uvedených regulovaných výrobkoch.

Z dôvodu minimalizovať množstvo emisií z VOC, bola vydaná smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/42/ES o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES, kde sú stanovené požiadavky na označovanie a maximálny obsah VOC v určitých náterových hmotách. Uvedená smernica je transponovaná do legislatívy SR zákonom č. 137/2010 Z.z. o ovzduší a vyhláškou č. 127/2011 Z. z.

Slovenská republika má povinnosť zabezpečiť, aby regulované výrobky umiestnené na trh spĺňali požadované kritériá. Odbor ochrany ovzdušia Ministerstva životného prostredia SR požiadal Slovenskú obchodnú inšpekciu o spoluprácu pri zabezpečovaní uvedenej úlohy. Podľa dohody inšpektori SOI vykonávajú kontrolu označovania regulovaných výrobkov vo veľkoobchodnej a maloobchodnej sieti.

Podľa zákona o ovzduší podnikateľ môže vyrábať alebo dovážať na domáci trh regulované výrobky, ak spĺňajú hraničné hodnoty pre maximálny obsah VOC a ich obaly sú označené ustanoveným spôsobom.

Cieľom kontroly bolo preveriť vo veľkoobchodných a maloobchodných predajniach dodržiavanie požiadaviek na označovanie a limitný obsah VOC v regulovaných výrobkoch, ako aj vyselektovanie regulovaných výrobkov s nadlimitným obsahom VOC z trhu.

Výsledky kontroly

Regulované výrobky musia byť v zmysle § 3 vyhlášky č. 127/2011 Z. z. označené etiketou, na ktorej sa uvedie kategória a podkategória regulovaného výrobku, hraničná hodnota pre najvyšší obsah VOC v g/l, ako aj maximálny obsah VOC v stave, v ktorom je regulovaný výrobok pripravený na použitie.

V rámci kontrolnej akcie inšpektori SOI vykonali kontroly v **44 prevádzkových jednotkách**, z toho 40 v maloobchodných a 4 vo veľkoobchodných predajniach. Bolo prekontrolovaných **207 druhov regulovaných výrobkov**, z toho u **16 druhov boli zistené nedostatky**, čo predstavuje **7,7 %**.

Označovanie regulovaných výrobkov určených pre veľko- a maloobchod

Podľa § 14 ods. 6. zákona o ovzduší podnikateľ môže vyrábať alebo dovážať na domáci trh regulované výrobky ak spĺňajú hraničné hodnoty pre maximálny obsah VOC a ich obaly sú označené ustanoveným spôsobom.

Požiadavky na označovanie regulovaných výrobkov a požiadavky na hraničné hodnoty VOC sú ustanovené vo vyhláške č. 127/2011 Z. z. Tieto požiadavky na hraničný obsah VOC sú platné pre regulované výrobky vyrobené alebo dovezené.

Označenie regulovaného výrobku musí obsahovať podľa § 3 vyhlášky č. 127/2011 Z. z. nasledovné informácie:

- kategória a podkategória regulovaného výrobku,
- hraničná hodnota pre najvyšší obsah VOC v g.l⁻¹,
- najvyšší obsah VOC v stave, v ktorom je regulovaný výrobok (ďalej len „RV“) pripravený na použitie.

Z kontrolovaných 207 druhov regulovaných výrobkov boli zistené nedostatky v označovaní u 16 druhov RV, z toho u:

- 5 druhov RV nebola uvedená kategória a podkategória RV,
- 8 druhov RV bola nesprávne uvedená kategória alebo podkategória RV,
- 2 druhov RV chýbal údaj o mernej jednotke v g/l a hraničnej hodnote pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín (na etiketách kontrolovaných RV bolo neúplné a nejasné označenie),
- 3 druhov RV boli zistené aj iné nedostatky v označovaní ako chýbajúca informácia v kodifikovanej forme štátneho jazyka (napr. označenie bolo uvedené len českom jazyku).

Napríklad:

1. KIM TEC® alumíniový sprej 400 ml, označený kategóriou II, podkategória e, hraničná hodnota najvyššieho obsahu prchavých organických zlúčenín 840 g/l, max. obsah prchavých organických zlúčenín (VOC) v prípravku v stave pripravenom na použitie 668 g/l. Kontrolovaný výrobok nebol označený v zmysle vyhlášky MPŽPRR SR č. 127/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam RV, označovanie ich obalov a požiadavky na obmedzenie emisií prchavých organických zlúčenín pri používaní organických rozpúšťadiel v regulovaných výrobkoch, zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší vo veľkoobchodných a maloobchodných predajniach. Na etikete výrobku nebola uvedená kategória RV podľa prílohy 2 vyhlášky č. 127/2011. Na etikete výrobku bola nesprávne uvedená kategória II.
2. XHT611 – Hydrocrom moridlo Douglas- Voskový efekt II, – Hydrocrom moridlo Buk-Voskový efekt II chýbala kategória a podkategória RV a chýbalo označenie hraničnej hodnoty pre najvyšší obsah prchavých organických zlúčenín v g/l (na etiketách kontrolovaných regulovaných výrobkov bolo neúplné a nejasné označenie len týmto spôsobom : „*obsah prchavých zlúčenín VOC 78*“).
3. XBT11M – Hydrocrom biela základná farba na štetec 5l kategória a podkategória regulovaného výrobku: A/e. Podkategória výrobku e obsahuje regulované výrobky: laky interiérové a exteriérové na drevo, kov, plasty a lazúrovacie laky a drevo. Na etikete výrobcu je uvedená podkategória d. Podľa prílohy č. 2 vyhlášky

č. 127/2011Z.z. podkategória d zahŕňa Farby interiérové a exteriérové na povrchovú úpravu dreva, kovu a plastov.

4. BONDEX UNIVERSAL REMOVER – Univerzálny tixotropný odstraňovač 0,5l, gélový prostriedok na odstraňovanie starých náterov ako farby, laky, pasty, lazúry, lepidlá, zo všetkých povrchov. Použitie: drevo, kov, betón, obklady, dlažby a pod. Výrobok si pri predpísanom spôsobe skladovania v uzavretom obale zachová úžitkové vlastnosti minimálne 3 roky od dátumu výroby uvedenom na obale. Prípravok je balený v plechovke s plastovým uzáverom menšieho priemeru než je celá plocha a s informáciami na etikete prilepenej k obalu v kodifikovanej podobe štátneho jazyka s uvedením údajov: kategória: a podkategória: e) látky interiérové a exteriérové na drevo, kov a plasty a lazúrovacie laky na drevo, hraničná hodnota VOC 400g/l, tento výrobok obsahuje max. 399 g/l VOC v stave pripravenom pre použitie. V Prílohe č. 1 vyhlášky č. 127/2011 Z.z., sa uvádza: kategória A, podkategória e): „Látky interiérové a exteriérové na drevo, kov a plasty a lazúrovacie laky na drevo sú priehľadné alebo polopriehľadné nátery s dekoratívnym účinkom alebo ochranným účinkom na drevo, kov alebo plast. Táto podkategória zahŕňa tiež lazúrovacie laky na drevo zodpovedajúce technickej norme, ktoré tvoria krycí film a sú určené na dekoráciu a ochranu dreva proti poveternostným vplyvom, (trieda konečného použitia: polostály),“pričom deklarovaný účel použitia na obale výrobku je iný (gélový prostriedok na odstraňovanie starých náterov ako farby, laky, pasty, lazúry, lepidlá, zo všetkých povrchov) ako je definícia kategórie uvedenej na obale A/e.
5. HELIOS TESSAROL 0,75 l biely osovno barvo za les exterior, interior (základná farba). Prípravok je balený v plechovke s kovovým uzáverom, kde na etikete prilepenej na obale sú informácie len v cudzích jazykoch (SLO, HR, SRB,RO, H). Na obale výrobku je uvedené: HELIOS TBLUS Količevo, d.o.o. Količevo 65, 1230 Domžale, Slovenija, TESSAROL osovno barva za les uporabljamo kot osovni premaz pri barvanju lesenih predmetov v notranjih prostorih in na prostem EU VOC kategorija in meje : II A(g), 350 g/l (2010, izdelek vsebuje: max. 350 g/l. Teda označenie regulovaného výrobku nezodpovedá požiadavke § 3 ods.2 Vyhlášky MŽP SR č. 127/2011 Z. z. (informácie nie sú v štátnom jazyku).

Označovanie regulovaných výrobkov, určených na použitie v uzavretých zariadeniach

Požiadavky podľa § 14 ods. 6 zákona o ovzduší sa nevzťahujú na regulované výrobky, určené výlučne na použitie pri ustanovených činnostiach a zariadeniach, v ktorých sa používajú organické rozpúšťadlá, ak sú ich obaly označené textom:

„Výrobok určený na použitie v zariadeniach alebo na činnosti, na ktoré sa uplatňujú požiadavky na obmedzovanie emisií povrchových organických látok“ (§ 14 ods. 7 písm. b) zákona o ovzduší).

Tieto regulované výrobky je zakázané dodávať do maloobchodnej siete (§ 14 ods. 8 zákona o ovzduší).

Počas kontrolnej akcie v maloobchodných predajniach a vo veľkoskladoch **nebol zistený regulovaný výrobok určený na použitie v uzavretých systémoch.**

Opatrenia

Pri kontrole regulovaných výrobkov boli spísané vo všetkých kontrolovaných prevádzkach inšpekčné záznamy.

Pri zistení nedostatku v označovaní regulovaného výrobku bolo vydaných 5 záväzných pokynov kontrolovaným osobám vykonať opatrenia na mieste na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č.128/2002 Z. z. a kontrolovanými osobami bolo prijatých 11 dobrovoľných opatrení na stiahnutie RV s nedostatkami z predaja. Zistené nedostatky boli postúpené na došetrenie Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

Záver

Kontrolná akcia bola zameraná na dodržiavanie podmienok požiadaviek na označovanie a limitný obsah VOC v regulovaných výrobkoch.

Kontroly boli vykonané v 4 prevádzkových jednotkách veľkoobchodných predajní a v 40 maloobchodných predajní. Bolo prekontrolovaných **207 druhov regulovaných výrobkov**, z toho u **16 druhov boli zistené nedostatky**, čo predstavuje **7,7%**. Celková hodnota RV všetkých kusov s nedostatkami predstavuje 918,61 €.

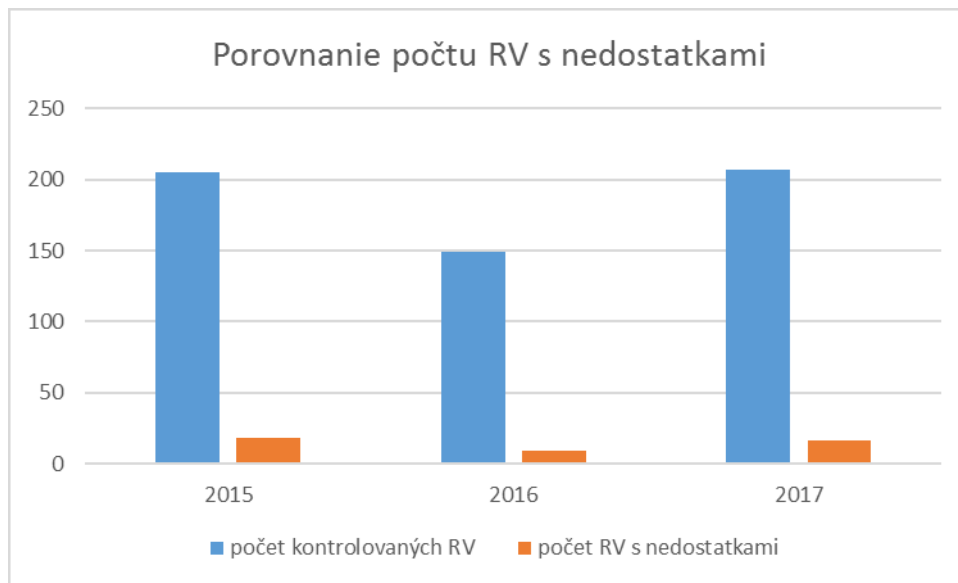
Zistené nedostatky sa vo väčšine prípadov týkali označovania podľa § 3 vyhlášky č. 127/2011 Z. z. Najčastejším nedostatkom **bolo nesprávne uvedenie kategórie a/alebo podkategórie RV**. Ďalšími častejšie sa opakujúcimi nedostatkami boli **chýbajúce údaje o označení kategóriou a podkategóriou, chýbajúci údaj o mernej jednotke v g/l pri hraničnej hodnote maximálneho obsahu VOC a chýbajúca informácia v kodifikovanej forme štátneho jazyka**.

Pre doplnenie uvádzame, že počas kontroly bolo zistené aj ojedinelé množstvo RV s nejednoznačným označením údaju o hraničnej hodnote VOC, alebo o maximálnom obsahu VOC v stave pripravenom pre použitie (nebolo jasné, čo ktorý údaj obsahuje).

Na základe výsledkov z vykonaných kontrol môžeme konštatovať, že v posledných troch rokoch pozorujeme výskyt RV na trhu s nedostatkami približne na rovnakej úrovni (Obrázok 1.). Aj keď porovnaním zistených výsledkov v roku 2015 (8,8% RV s nedostatkami) s rokom 2016 (6,4% RV s nedostatkami) bolo vidieť mierne zlepšenie, porovnaním výsledkov v rokoch 2016 a 2017 (7,7% RV s nedostatkami) je evidentné mierne zhoršenie.

Pozitívna je aj skutočnosť, že počas kontrolnej akcie v maloobchodných predajniach a vo veľkoskladoch **nebol zistený regulovaný výrobok určený na použitie v uzavretých systémoch** a regulovaný výrobok s obsahom VOC prekračujúcim zákonom stanovenú hraničnú hodnotu, ktorý by bolo nutné stiahnuť z predaja.

Obrázok 1. Porovnanie počtu RV s nedostatkami v rokoch 2015-2017

Na základe vykonaných kontrol možno konštatovať, že podnikateľské subjekty, ktoré vyrábajú a uvádzajú na trh RV s obsahom organických rozpúšťadiel určené na povrchovú úpravu vozidiel, objektov a ich častí (farby a laky), sú informovaní o legislatíve, spĺňajú ustanovené hraničné hodnoty pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín a ich obaly sú vo väčšine prípadov označené ustanoveným spôsobom. Vzhľadom na množstvo kontrolovaných RV zistené nedostatky sú zriedkavé a formálne.

Navrhujeme aj v budúcnosti venovať pozornosť uvedenému sortimentu výrobkov, nakoľko čistota ovzdušia a celková kvalita životného prostredia je jednou z potrebných tém dnešnej doby a teda jej naplneniu napomáha aj kontrola dodržiavania platnej legislatívy u regulovaných výrobkov.

Príloha 1.

Zoznam regulovaných výrobkov nevyhovujúcich požiadavkám v označení

	<i>Názov regulovaného výrobku (RV)</i>	<i>Podnikateľ uvádzajúci RV na trh SR</i>
1.	KIM TEC® alumíniový sprej 400 ml	GYNEX s.r.o., Kolónia 645, 930 37 Lehnice
2.	TEVISIL UNIKONTAKT – penetračný a spojovací náter	Ing. Milan Dimun, CSc. – COMPO, Urbánková 2/17, 971 01 Prievidza
3.	TECH AEROSOL MARKER PAINT 360° značkovač v spreji fuchsiová	RIMARK s.r.o., Fr. Kráľa 7192/6A, Šaľa
4.	TECH AEROSOL MARKER PAINT 360° značkovač v spreji červená	RIMARK s.r.o., Fr. Kráľa 7192/6A, Šaľa
5.	COLOR COMPANY Odstraňovač starých náterov EXTRA 0,6 kg	COLOR COMPANY s.r.o., Štúrova 1504, Dubnica n/Váhom
6.	HELIOS TESSAROL profesional email 0,75 l – vrchná farba na natieranie kovových a drevených podkladov	HELIOS SLOVAKIA, s.r.o., Rosinská 15A, 010 08 Žilina
7.	HELIOS TESSAROL 0,75 l biely – základná farba	HELIOS SLOVAKIA, s.r.o., Rosinská 15A, 010 08 Žilina
8.	BONDEX UNIVERSAL REMOVER univerzálny tixotropný odstraňovač 0,5 l	PPG Deco Slovakia, s.r.o., Kamenná 11, 010 01 Žilina
9.	XHT611 – Hydrocrom moridlo Douglas-Voskový efekt	CENTROGLOB, s. r. o., Stará prešovská 10, 040 01 Košice
10.	XHT609 – Hydrocrom moridlo Buk – Voskový efekt	CENTROGLOB, s. r. o., Stará prešovská 10, 040 01 Košice
11.	HPA43 – Vodný vrchný lak interiérový	CENTROGLOB, s. r. o., Stará prešovská 10, 040 01 Košice
12.	XBT11M – Hydrocrom biela základná farba na štetec	CENTROGLOB, s. r. o., Stará prešovská 10, 040 01 Košice
13.	Ochrana dutín AE, ART.NO 3004405	GYNEX s.r.o., Kolónia 645, Lechnice
14.	Ochrana podvozku kaučuk čierna AE Art. No 5614401	GYNEX s.r.o., Kolónia 645, Lechnice
15.	Keramický email biely lesklá vysoko odolná sanitárna farba AE Art. No 3184436	GYNEX s.r.o., Kolónia 645, Lechnice
16.	Striebreňka na disky AE Art. No 6944415	GYNEX s.r.o., Kolónia 645, Lechnice

Príloha 2.

Zoznam podnikateľov, uvádzajúcich na trh regulované výrobky, ktorých výrobky boli kontrolované:

3U s.r.o., Ružová dolina 25, Bratislava
Akzo Nobel Coatings CZ, a. s., organizačná zložka SK, Kopčianska 65, 851 01 Bratislava 5
Akzo Nobel Coatings CZ, a. s., Praha 4
ALFOX SLOVAKIA s.r.o., J.C.Hronského 16, Zvolen
AUSTIS a. s., K Austisu 680, Praha
BAL Slovakia s.r.o., Černovská 1670/8, 010 08 Žilina
BKP GROUP, a. s., ul. 1 Května 333, 684 37 Uherský Brod – Těšov
BKP SLOVAKIA spol. s r.o. 018 64 Košeca 399
Body Car Color s.r.o., Ivánska cesta 10, 821 04 Bratislava
CENTROGLOB, s.r.o., Stará prešovská 10, 040 01 Košice
COLOR Company, s r. o., Štúrová 1504, Dubnica nad Váhom
COLOR Systém s.r.o., Nová 459/20, Tornaľa
COLORLAK , a. s., Tovární 1076, 686 03 Staré Město, Česká republika
COLORLAK SK, s.r.o., Zvolenská cesta 37, Banská Bystrica
Den Braven SK, s.r.o., Polianky 17, Bratislava
FA-LA-DRO s.r.o., Hviezdoslavova 110, Stupava
FINALit s.r.o., Za cintorínom 131/1,010 03 Žilina – Budatín, Slovensko
GYNEX s.r.o., Kolónia 645, 930 37 Lehnice
HB BODY S.A., AREA-THESSALONIKI-GREECE
HELIOS TBLUS Količevo, d. o. o. Kokičevo 65, 1230 Domžale, Slovenia
HET SLOVAKIA, s.r.o., Esterházyovcov 1549/25, 92401 Galanta
HET, spol. s r. o. 41765 Ohníč u Teplic ČR
Chemmol Ewa & jerzy Kumorek spółka jawna Polska, 32-050 Skawina, Ul. Pilsudskiego 59, Polska
CHEMOLAK a. s., Továrenska 7, 919 04 Smolenice
Ing. Darina Tomanicová – DAMIR, Trenčianska 50, Nová Dubnica
Ing. Milan Dimun, CSc. – COMPO, Urbánková 2/17,
INVA Building materials s.r.o., Bečovská 1027, 104 00 Praha Uhřineves
Ján Kubačka – JaKuM, Makov 132
KITTFORT Slovakia s. r. o., Šteruská cesta 21, 922 03 Vrbové
L&Š s.r.o., Novozámocká 199, Nitra
MERCURY MARKET SLOVAKIA s.r.o. Duklianska 11 Prešov
MOTIP DUPU GmbH, Germany
MOTIP DUPLI Slovakia s. r. o., Kovalská 1A, 040 15 Košice
NOVASOL SPRAY S.A., P. I. L'Empalme. 43712 Llorenç del Penedés, España. Painthouse s.r.o., Turie 539, 013 12 Turie
NOVOCHEMA, družstvo, Nixbrod 28, 934 39 Levice
Paint House, s. r. o., Dlhá 95B, Žilina
PAINT HOUSE, s. r. o., Turie
PAM-ak s. r. o., Triblavinská 47, 900 25 Chorvátsky Grob
PLASTI DIP INTERNATIONAL, Blaine MN, 55449
PPG Deco Czech a. s., Břasy 223, Česká republika
PPG Deco Slovakia, s. r. o., Kamenná 11, 010 08 Žilina
PROXIM s. r. o., Stará Obec 318, 533 54 Rybitví, Česká republika
REMMERS s. r. o., Říčany, ČR

RENOJAVA s. r. o., Bulharská 26, Prešov
RIMARK s. r. o., Fr. Kráľa 7192/6A, Šaľa
S.N.A.I.L. s. r. o., Rastislavova 14, 951 41 Nitra Lužianky
SLOVACOLOR spol. s r. o., Včelárska 1, Prievidza
SLOVLAK Košeca, a. s., Továrenská 545, 018 64 Košeca
Štúrova 1504, Dubnica n/Váhom
TechnoKem aerosol s. r. o., č. p. 273, 671 24 Vrbovec, CZ,
Tradix Slovakia, spol. s r. o., Kovaľská 1A, Košice
Vyrobené pre TechnoKem aerosol, s. r. o. Vrbovec
WANKEL s. r. o., Užhorodská 3, 040 11 Košice